

NEBUĎTE LÍNÍ: TŘÍĎTE ODPAD

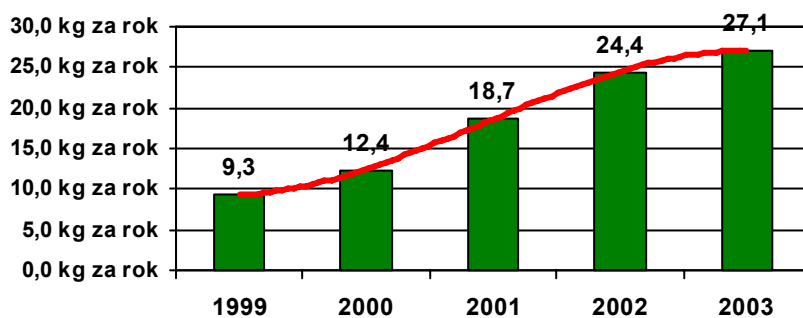
Kampaň Třídění odpadů

Třídění odpadu v ČR

Po dobu pěti let díky společným aktivitám obcí a společnosti EKO-KOM roste množství vytříděného odpadu na obyvatele, avšak v posledním roce se růst zpomalil.

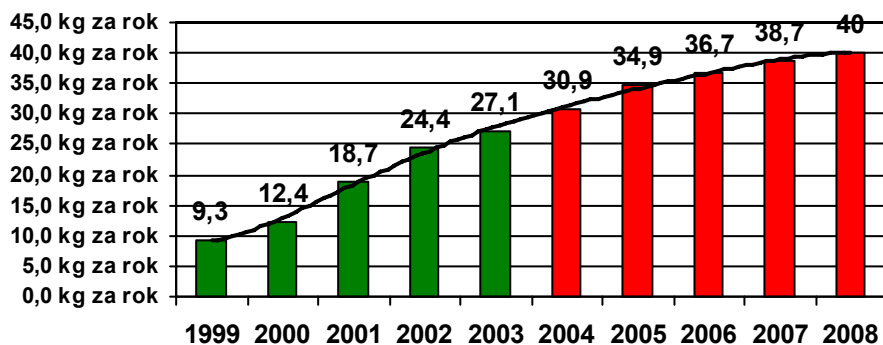
Mezi lety 1999 a 2002 rostlo množství vytříděného odpadu v průměru o 37% ročně, díky rozšiřování sběrné sítě a rostoucí ochotě občanů účastnit se třídění odpadů.

Meziroční růst třídění v roce 2003 se zpomalil na 11% přesto, že investice do rozšíření počtu sběrných míst byly vyšší než v předchozích letech.

Požadavky EU

Splnění závazků ČR ve vztahu k EU z hlediska recyklace komunálního odpadu a z hlediska recyklace obalového odpadu vyžaduje okolo roku 2008 recyklovat v průměru 40 kg vytříděného domovního odpadu na obyvatele.

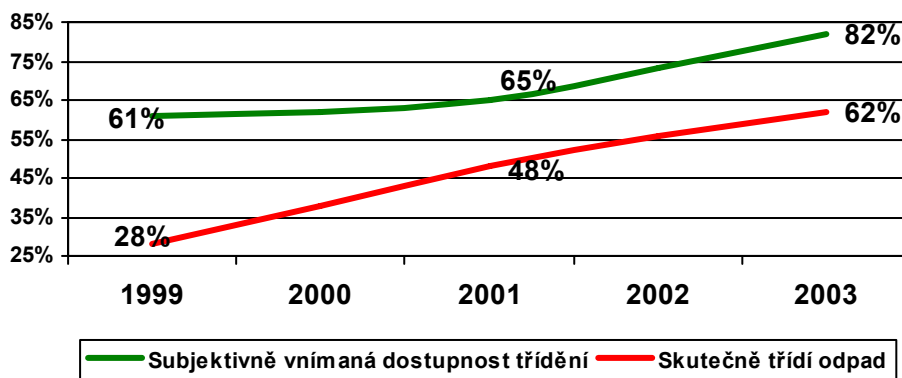

Další rozvoj třídění

- Společnost EKO-KOM musí zajistit další zvýšení množství tříděného odpadu, aby splnila míru recyklace obalů požadovanou předpisy EU a ČR.
- Další rozvoj třídění potřebují i jednotlivé obce, aby splnily cíle využití komunálního odpadu, které jim uložil Plán odpadového hospodářství (POH) přijatý vládou ČR na základě směrnic EU.
- Společnost EKO-KOM, stejně jako její partnerské obce, tak mají společný zájem dále rozvíjet třídění odpadu s cílem recyklovat po roce 2008 v průměru 40 kg domovního odpadu na obyvatele ročně.
- Dosažení tohoto cíle zřejmě brání neochota části obyvatel využívat jim dostupnou síť třídění odpadu.

Proč se zpomaluje růst třídění odpadů?

Zatímco dostupnost sběrných míst pro třídění rychle roste, jejich skutečné využití občany zaostává. Pro zvýšení množství recyklovaného odpadu se tak stala klíčovou ochota obyvatel skutečně třídít, a nikoli dostupnost kontejnerů.

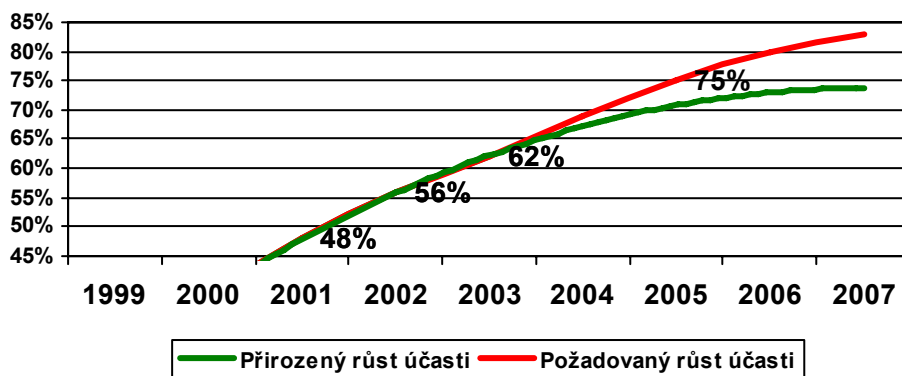
Potřebná účast občanů

Pro splnění požadavků EU musí skutečná účast obyvatel na třídění odpadu vzrůst ze současných 62% na 75% v roce 2005 a přesáhnout 85% po roce 2008.

Dosavadní růst účasti neodpovídá těmto požadavkům a je nutné ho urychlit.

Zvýšení účasti obyvatel na třídění vyžaduje intenzivní celostátní propagaci tříděného sběru.

Obdobné kampaně proběhly ve všech státech EU a dokázaly zapojit do třídění odpadu velkou většinu obyvatel.

Postoje obyvatel v ČR

- 96% populace považuje třídění odpadu za důležité
- 82% populace uvádí, že má v místě bydliště k dispozici kontejnery na třídění odpadu
- 62% populace skutečně třídí domovní odpad
- 37% využitelného domovního odpadu se však doopravdy vytrídí pro recyklaci, protože občané netřídí všechny využitelný odpad
- občané považují třídění za důležité a mají k němu přístup, ale současně uvádí mnoho důvodů, proč oni sami nemohou třídít

Co tvrdí ti, kteří netřídí?

Nejčastější tvrzení obyvatel, kteří netřídí odpad (38% populace):

- kontejnery jsou moc daleko (170 m)
- nemám na to čas (3 min. denně)
- nemám na to místo (0,5 m čtverečního)
- je to složité (třídí se jen tři složky)
- nikdo to nedělá, tak proč já (62% ano)
- to je jen pro mladé (třídí 60% důchodců)

Proč ještě netřídí?

- občanům je většinou k dispozici dostatečná síť sběrných míst (průměrná vzdálenost od bydliště uváděná občany je 170 m)
- občané si uvědomují potřebnost třídění odpadu i jeho význam pro ochranu životního prostředí

Část občanů netřídí proto, že je to pro ně pohodlnější a z hlediska spoluobčanů společensky přijatelné. Tento postoj je potřebné změnit.

Důvody a cíle kampaně na třídění odpadu

Podle zákona č. 477/2001 Sb., o obalech mají výrobci, dovozci, plničtí a prodejci obalů a baleného zboží povinnost do 31.12. 2005 zajistit využití (recyklaci) 52% odpadů z obalů.

Prvním předpokladem pro zajištění této povinnosti - kterou výrobci, dovozci, plničtí a prodejci obalů a baleného zboží smluvně přenesli na společnost EKO-KOM, a.s. - je tříděný sběr použitých obalů, což závisí na spolupráci konečných spotřebitelů.

Cíle kampaně:

- **rok 2004:** zvýšit účast obyvatel na třídění odpadů o 18% do r. 2005. V listopadu 2003 se jednalo o 62% obyvatel, na konci roku 2005 by mělo třídít až 75% obyvatel. Účast na třídění odpadů musí být provázána také zvyšováním množství vytríděných odpadů a počtu tříděných druhů (sběr všech komodit, pro které je zajištěno zpracování).
- **rok 2005:** zlepšit kvalitu třídění odpadů. Předpokladem dalšího zpracování vytríděných odpadů je jejich kvalita, tzn. „čisté komodity“ bez příměsí a nečistot. Je tedy nezbytné směřovat spotřebitele ke zlepšení kvality vytríděných složek – vysvětlovat „co patří a nepatří“ do barevných kontejnerů, jak se jimi vytríděné odpady dále zpracovávají (zpětná vazba).
- **rok 2006:** utvrdit účastníky třídění ve správnosti jejich chování, poděkovat za spolupráci a podpořit je při pokračování v kvalitním třídění odpadů. Pokud to budou okolnosti vyžadovat (kvalita vytríděných odpadů se nezlepší), tak bude kampaň pokračovat i směrem ke zlepšování kvality: třídíte skvěle, díky za spolupráci, třídte správně dále.

Zadání kampaně - připravit tříletou komunikační kampaň s těmito cíli:

- Zvýšit účast obyvatel na třídění ze současných 62% na nejméně 75%
- Zvýšit množství vytríděného odpadu na obyvatele z 27 kg na 36 kg ročně
- Zlepšit kvalitu vytríděného odpadu pro recyklaci

Výběrového řízení se účastnilo celkem 12 agentur. Projekt byl zadán agenturám Euro RSCG New Europe a Ex voto group.

Pojetí kampaně a její tvůrci

Kampaň vznikla v dílně kreativního týmu Dejana Stajnbergra agentury Euro RSCG New Europe s významným přispěním režiséra Vladimíra Michálka při režii televizních spotů. Ty – stejně jako tisková kampaň - využívají dokumentárního stylu, který přibližuje téma třídění obalů lidem různých věkových i sociálních skupin v jejich každodenních situacích. Současně k nim mluví jejich přirozeným jazykem. Humorným stylem pak vyvracejí výmluvy, proč dosud netřídí, ačkoliv jsou si většinou dobře vědomi důležitosti a naléhavosti tohoto problému. Každodenní komiksová série v deníku Právo je nástrojem především vzdělávacím – opět s použitím odlehčeného humoru.

Další informace ke třídění odpadů

Komunální odpad

Komunální odpad je veškerý odpad vznikající na území obce, tj.: odpad z domácností, odpad vznikající při čištění veřejných komunikací a prostranství a při údržbě veřejné zeleně včetně hřbitovů. Právní normy posledního desetiletí určily obec jako původce komunálního odpadu. Představitelé obce jsou proto nuceni zajistit hospodaření s odpady. Dle zákona o odpadech mají obce a města povinnost také komunální odpad třídit a využívat. Součástí vytříděných složek komunálního odpadu jsou i použité spotřebitelské obaly, které jsou předávány dále k využití.

Třídění odpadu

Třídění odpadu zajišťuje obec vydáním obecně závazné vyhlášky, ve které stanoví systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Občané jsou povinni řídit se touto vyhláškou, a tedy i třídit odpad, který vyprodukuje ve svých domácnostech. Způsob sběru a třídění komunálního odpadu je celá řada. Mezi nejběžnější patří v ČR sběr donáškový, kdy se využitelný komunální odpad ukládá do kontejnerů nebo sběrných dvorů. Na ulicích našich obcí se můžeme nejčastěji setkat s modrými, zelenými a žlutými kontejnery, do kterých se ukládají papír, sklo a plast. Vytříděný odpad se poté dále zpracovává.

Využití vytříděného odpadu

Ročně vyprodukuje občan průměrně 250 kg odpadů. Z toho kolem 30 kg papírových odpadů, 25 kg plastových odpadů, 15 kg skleněných odpadů, 5kg kovových odpadů a asi 1,4 kg odpadů použitých nápojových kartonů.

Vytříděný papír se zpracovává v papírnách, přidává se do směsi na výrobu papíru. Papír je možné takto recyklovat asi pětkrát až sedmkrát. Výrobky z recyklovaného papíru: novinový papír, sešity, lepenkové krabice, obaly na vajíčka, toaletní papír apod.

Každý druh plastů se zpracovává jinou technologií, protože mají odlišné složení a vlastnosti. Z PET láhví se nejčastěji vyrábějí vlákna, která se používají jako výplň zimních bund a spacáků, nebo se přidávají do tzv. zátěžových koberců. Z fólií (sáčků a tašek) se opět vyrábějí fólie a různé pytle, např. na odpady. Pěnový polystyren slouží k výrobě speciálních cihel. Ze směsi plastů lze vyrábět odpadkové koše, zahradní nábytek, zatravňovací dlažbu či protihlukové stěny u dálnic.

Vytříděné sklo se vyčistí, rozdrťí a přidá do výchozí směsi k výrobě nového skla. Nejčastěji se takto vyrábí láhve na minerálky a pivo a jiné skleněné výrobky. Ušetří se při tom mnoho energie a surovin, přičemž sklo se dá takto používat vlastně donekonečna.

Kovy se používají zpět v hutích při výrobě. Nápojové kartony se zpracovávají nejčastěji v papírnách, nebo se z nich vyrábějí izolační desky, které lze využít ve stavebnictví.

Systém EKO-KOM

EKO-KOM, a.s je autorizovaná obalová společnost, která zajišťuje sdružené plnění povinnosti zpětného odběru a využití odpadů z obalů prostřednictvím systémů tříděného sběru v obcích. Vychází přitom ze dvou zákonných povinností:

1. Výrobci, dovozci, plniči, prodejci obalů a baleného zboží mají dle zákona o obalech povinnost zpětného odběru a využití odpadů z obalů. Prostřednictvím systému EKO-KOM tak spolufinancují náklady obcí na tříděný sběr komunálních odpadů spojený s obalovou složkou.
2. Obce a města mají dle zákona o odpadech povinnost třídit a využívat komunální odpad. Součástí vytříděných složek komunálního odpadu jsou také použité spotřebitelské obaly, které jsou předávány dále k využití.

Tzv. „Systém Zeleného bodu“ vychází z obdobných modelů, které jsou provozovány v evropských zemích, kde tyto systémy tvoří integrovanou součást nakládání s komunálním odpadem. Kromě zajištění zpětného odběru a využití obalů a obalových odpadů systém EKO-KOM provozuje řadu doprovodných činností: informační, konzultační, výzkumnou a vzdělávací.

Společnost EKO-KOM, a.s. měla na konci roku 2003 uzavřeny smlouvy s 20 200 firmami, které uvedly na trh 94% spotřebitelských obalů a s 4 200 obcemi, což představuje 92% populace.

Zelený bod

Značka ZELENÝ BOD, která je umístěná na obalech, je mezinárodní symbol, který informuje o tom, že za obal byl uhrazen finanční příspěvek organizaci zajišťující sběr, třídění a využití obalů. Na území České republiky je touto organizací EKO-KOM a.s. Značka ZELENÝ BOD je ochrannou známkou, její použití na výrobcích distribuovaných v ČR je možné pouze se souhlasem autorizované obalové společnosti EKO-KOM, která je nositelem práv na území ČR.

Požadovaný rozsah recyklace a využití obalového odpadu

OBALY	31.12.2002		31.12.2003		31.12.2004		31.12.2005	
	A	B	A	B	A	B	A	B
	%	%	%	%	%	%	%	%
Z papíru	30	35	35	45	40	50	45	55
Ze skla	32	32	50	50	65	65	80	80
Z plastů	10	12	10	15	12	20	15	25
Z kovů	11	11	15	15	20	20	25	25
CELKEM	25	30	32	39	38	45	45	52

A: recyklace B: celkové využití

Za obaly z jednoho materiálu se považují takové obaly, ve kterých daný materiál tvoří alespoň 70 % hmotnosti materiálu.

Kontakt a další informace

Hana Hradecká,
manažerka komunikace EKO-KOM, a.s.
Na Pankráci 19, 140 21 Praha 4
tel.: 729 848 300
e-mail: hradecka@ekokom.cz
www.ekokom.cz
www.tonda-obal.cz